

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
ŽMOGUS ŠIUOLAIKINĖJE VISUOMENĖJE: TEISINIS APSAUGOS MECHANIZMAS	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Indrė Isokaitė-Valužė Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Mišri (auditorinė ir nuotolinė)	2 (pavasario) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: dalykas „Teisė: vertybės, principai, sistema“; gebėjimas skaityti anglų kalba bent B2 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Studijų dalyko tikslas yra suteikti žinių apie žmogaus teisių apsaugą įvairiuose šiuolaikinės visuomenės kontekstuose, daugiausia dėmesio skiriant žmogaus teisių gynimo būdams tarptautiniame universaliame (pasaulio) ir regionų (Europos) lygmenyse ir apie jų poveikį nacionalinėms žmogaus teisių apsaugos sistemoms; ugdyti gebėjimus suvokti pagrindinių žmogaus teisių turinį bei žmogaus teises, kaip tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės vertybę. Siekiama ugdyti studentų gebėjimus identifikuoti konkrečiu atveju aktualų žmogaus teisių apsaugos lygmenį bei pasiūlyti jų apsaugai galimus pasitelkti mechanizmus, pagrįstai argumentuoti savo nuomonę.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai supras žmogaus teises kaip tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės vertybę, išmanys jų reglamentavimo tarptautiniame universaliame ir regionų (Europos) lygmenyse pagrindus ir poveikį nacionalinės teisės sistemoms	Paskaitos, seminarai (grupės diskusija, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (uždavinių sprendimas, mokslinės literatūros ir bylų analizė).	Darbas seminaruose (aktyvumas diskusijose ir užduočių sprendimas), tarpinis atsiskaitymas (atviro tipo klausimas ir užduoties sprendimas), egzaminas raštu (atviro tipo klausimai ir užduoties sprendimas).
Studentai gebės nustatyti žmogaus teisių apsaugos sritį (lygmenį), aiškinti taikytinų tarptautinių sutarčių paskirtį ir turinį ir jomis remtis nesudėtingose šiuolaikinės visuomenės situacijose, susijusiose su žmogaus teisių apsauga		
Studentai išskirti tarptautines žmogaus teisių gynimo institucijas bei jų ypatumus, įskaitant tas, kurių jurisdikciją yra pripažinusi Lietuvos Respublika, ir sugebės suvokti jų veiklos sąsajas su Lietuvos Respublikos teisinių institucijų veikla		
Studentai gebės nagrinėti ir kritiškai vertinti situacijas, valstybių, asmenų ir institucijų elgesį nesudėtingose situacijose, remdamiesi tarptautinės žmogaus teisių apsaugos principais ir normomis		
Studentai gebės argumentuoti savo nuomonę apie žmogaus	Seminarai (grupės diskusija,	Darbas seminaruose

teisių turinį ir tarptautinės žmogaus teisių apsaugos pritaikomumą žmogaus teisėms konkrečioje situacijoje ginti	atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas).	(aktyvumas diskusijose ir užduočių sprendimas), tarpinis atsiskaitymas (užduoties sprendimas), egzaminas raštu (užduoties sprendimas).
Studentai gebės diskutuoti grupėje apie tarptautinės žmogaus teisių apsaugos ir probleminius žmogaus teisių klausimus		Darbas seminaruose (aktyvumas diskusijose ir užduočių sprendimas).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Žmogaus teisių apsauga kaip viena iš tarptautinės teisės ir Europos Sąjungos teisės saugomų vertybių (principų).	2		2				4	11	Mokslinės literatūros ir kitos medžiagos analizė.
2. Žmogus valstybių tarptautiniuose santykiuose: svarbiausios tarptautinės organizacijos ir tarptautinės sutartys.	2		2				4	10	Mokslinės literatūros ir kitos medžiagos analizė.
3. Tarptautinė žmogaus teisių apsaugos sistema: universalus (pasaulio) ir regionų mechanizmai.	2		2				4	15	Mokslinės literatūros ir kitos medžiagos analizė. Užduočių sprendimas.
4. Europos Sąjungos piliečių teisės.	2		2				4	15	Mokslinės literatūros ir bylų analizė.
5. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir jos poveikis nacionalinėms žmogaus teisių apsaugos sistemoms.	2		2				4	15	Mokslinės literatūros ir bylų analizė. Užduočių sprendimas.
6. Įvairūs žmogaus teisių klausimai ir šiuolaikinės visuomenės kontekstai Europos Žmogaus Teisių Teismo bylose.	4		4				8	25	Mokslinės literatūros ir bylų analizė. Užduočių sprendimas.
7. Amerikos, Afrikos ir Azijos regionai: žmogaus teisių apsaugos pagrindai.	2		2				4	10	Mokslinės literatūros analizė.
Iš viso	16		16				32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminarų metu	20	Semestro metu	Seminarų metu diskutuojama apie dalyko temų klausimus (įskaitant bylas), nagrinėjamos situacijos – sprendžiami uždaviniai. Vertinami dalyko teorijos žinias ir jų taikymą nesudėtingose praktinėse situacijose parodantys teisingi atsakymai, aktyvumas dalyvaujant diskusijoje, argumentais pagrįstos nuomonės pristatymas, vartojant teisės sąvokas. Maksimalus darbo seminaruose įvertinimas yra 2 (du) balai. Vertinant dalyvavimą seminaruose, atsižvelgiama ir į tai, ar buvo pasiruošta kiekvienam seminarui, ar buvo studijuojama seminarų dėstytojų nurodyta (ir papildoma) medžiaga, ar seminarų dalyvis buvo pats (o ne vien tik dėstytojui kviečiant) iniciatyvus (formalus dalyvavimas seminaruose, t. y. pasyvumas, tylėjimas ar dėstymas tiesiogiai neatsakant į dėstytojo klausimus seminario tema, skaitymas vadovėlio, konspekto ir pan. gali būti įvertinamas 0 balo). Dalyvavimas seminaruose yra privalomas. Už visus be svarbios pateisinamos ir pagrindžiamos priežasties (liga, artimojo mirtis ir pan.) praleistus seminarus turi būti atsiskaitoma semestro metu seminarų dėstytojų nustatyta tvarka

			žodžiu atsakant į pateiktus klausimus. Turint įsiskolinimą už seminarą (-us) (nedalyvauta ir neatsiskaityta arba nedalyvauta ir atsiskaitymas neigiamas), neleidžiama laikyti egzamino.
Tarpinis atsiskaitymas	20	Semestro viduryje	<p>Atsakymai raštu į 1 (vieną) teorijos klausimą ir 1 (vienos) užduoties sprendimas; maksimalus atsakymo į kiekvieną klausimą/užduotį vertinimas yra 1 (vienas) balas, už tarpinį atsiskaitymą iš viso galima gauti iki 2 (dviejų) balų.</p> <p>Atsakydami į teorijos klausimą studentai turi pademonstruoti iki atsiskaitymo studijuotų dalyko temų žinias, gebėjimus atsakyti į klausimą teisingai, išsamiai, tinkamai naudojant teisės sąvokas, suvokiant tarptautinės ir regiono (Europos) bei nacionalinių žmogaus teisių apsaugos sistemų sąveiką.</p> <p>Užduoties sprendimas: pateikiama situacija, kurią įvertinę studentai turi atsakyti į 1 (vieną) klausimą. Studentai turi pademonstruoti gebėjimą pritaikyti iki atsiskaitymo studijuotų temų žinias, t.y. identifikuoti taikytiną reguliavimo lygmenį, galimus pasitelkti žmogaus teisių apsaugos mechanizmus, atskleisti žmogaus teisių turinį, identifikuoti problematiką.</p>
Egzaminas	60	Egzaminų laikymo laikotarpiu	<p>Atsakymai į 2 (du) teorijos klausimus ir 1 (vienos) užduoties sprendimas. Maksimalus atsakymų į teorijos klausimą vertinimas yra iki 2 (dviejų) balų, iš viso – iki 4 (keturių) balų. Atsakymo į užduoties sprendimą vertinimas yra iki 2 (dviejų) balų.</p> <p>Atsakydami į teorijos klausimus, studentai turi pademonstruoti studijų dalyko temų žinias, gebėjimus atsakyti į klausimą teisingai, išsamiai, tinkamai naudojant teisės sąvokas, suvokiant tarptautinės ir regiono (Europos) bei nacionalinių žmogaus teisių apsaugos sistemų sąveiką.</p> <p>Užduoties sprendimas: pateikiama situacija, kurią įvertinę studentai turi atsakyti į 1 (vieną) klausimą. Studentai turi pademonstruoti gebėjimą pritaikyti studijų dalyko temų žinias, t.y. identifikuoti taikytiną reguliavimo lygmenį, galimus pasitelkti žmogaus teisių apsaugos mechanizmus, atskleisti žmogaus teisių turinį, identifikuoti problematiką.</p> <p>Galutinis studijų dalyko vertinimas susideda iš egzamino pažymio (iki 6 balų) pridėjus tarpinio atsiskaitymo (iki 2 balų) ir darbo seminaruose (iki 2 balų) vertinimą.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
BANTEKAS, I. OETTE, L.	2020	International Human Rights Law and Practice	3rd ed.	Cambridge University Press
MILAŠIŪTĖ, V.	2023	Žmogaus teisės Europoje		Vilniaus universiteto leidykla
VADAPALAS, V.	2006	Tarptautinė teisė		Vilnius: Eugrimas
Papildoma literatūra				
ISOKAITĖ, I., ŽALIMAS, D. (sud.)	2014	Lietuva Europos Taryboje: dvidešimt narystės metų. Recenzuotų mokslinių straipsnių ir pranešimų rinkinys		Vilnius: AB „Spauda“
VAN DIJK (ed.)	2018	Theory and practice of the European Convention on Human Rights	5th ed.	Intersentia
ISOKAITĖ- VALUŽĖ, I.	2022	Human rights in the recent jurisprudence of the International Court of Justice. In <i>Revista Instituto Brasileiro de Direitos Humanos</i> .	Vol. 22	Fortaleza: Brazilian Institute of Human Rights. Prieiga per internetą: http://revista.ibdh.org.br/index.php/ibdh/article/view/476/456